Informatiebijeenkomst gemeenteraden continuïteitsplan Mutsaersstichting

Marcel Benard | Regievoerder

28 mei 2024

Uitgangspunten voor dit traject

1. Continuïteit voor de jeugdhulp voor jeugdigen.
2. Borgen van betrokkenheid van uitvoerende professionals voor de jeugdhulpsector.

Kader: Draaiboek ‘Continuïteit jeugdhulp’ (Jeugdautoriteit).

Waar staan we?

- November ‘23: financieel zorgelijke situatie bij Mutsaersstichting
- Januari ‘24: verscherpt toezicht door IGJ
- Februari:
  - Houtskoolschets van herstelplan door Mutsaersstichting
  - Informatiebijeenkomsten raadsleden 7 & 8 februari
  - Consultatie raadsleden door stuurgroep op 19 & 26 februari
- Input verwerkt in definitief herstelplan (ontvangen 25 maart), omgedoopt tot continuïteitsplan
- Parallel: 7 gemeenten hebben liquiditeitssteun geboden
- Maart / april:
  - Oplevering herstelplan
  - Raden geinformeerd d.m.v. RIB
  - Raadsinformatiebijeenkomsten 3 & 4 april
- Colleges hebben op 14/21 mei besluit genomen voorstel aan raden voor te leggen.
  - In 13 gemeenten colleges met positief advies – in Bergen met negatief advies
  - Alternatieve routes in Gennep en Echt-Susteren

Probleemanalyse door Mutsaersstichting

(zie p. 19 Continuïteitsplan + historisch onderzoek)

- Strategisch niveau (onvoldoende synergie overnames),
- Operationele problemen (hoge kosten en weinig sturing, beperkte compensatie inflatie),
- Slechte werking besturingsmodel (beperkte stuurinformatie, tekortschietend toezicht)
- Onrustige en onprettige organisatiecultuur

Conclusie: belangrijk deel van de oplossingen zit bij Mutsaersstichting zelf, maar ze vragen steun:

- Inhoudelijk: op richting en portfoliokeuzes;
- Beleidsmatig: op zorg- en administratieprocessen;
- Financieel: € 11,4 miljoen + € 2,5 miljoen stroppenpot

Bij de voorbereiding van dit besluit waren de regiogemeenten intensief betrokken

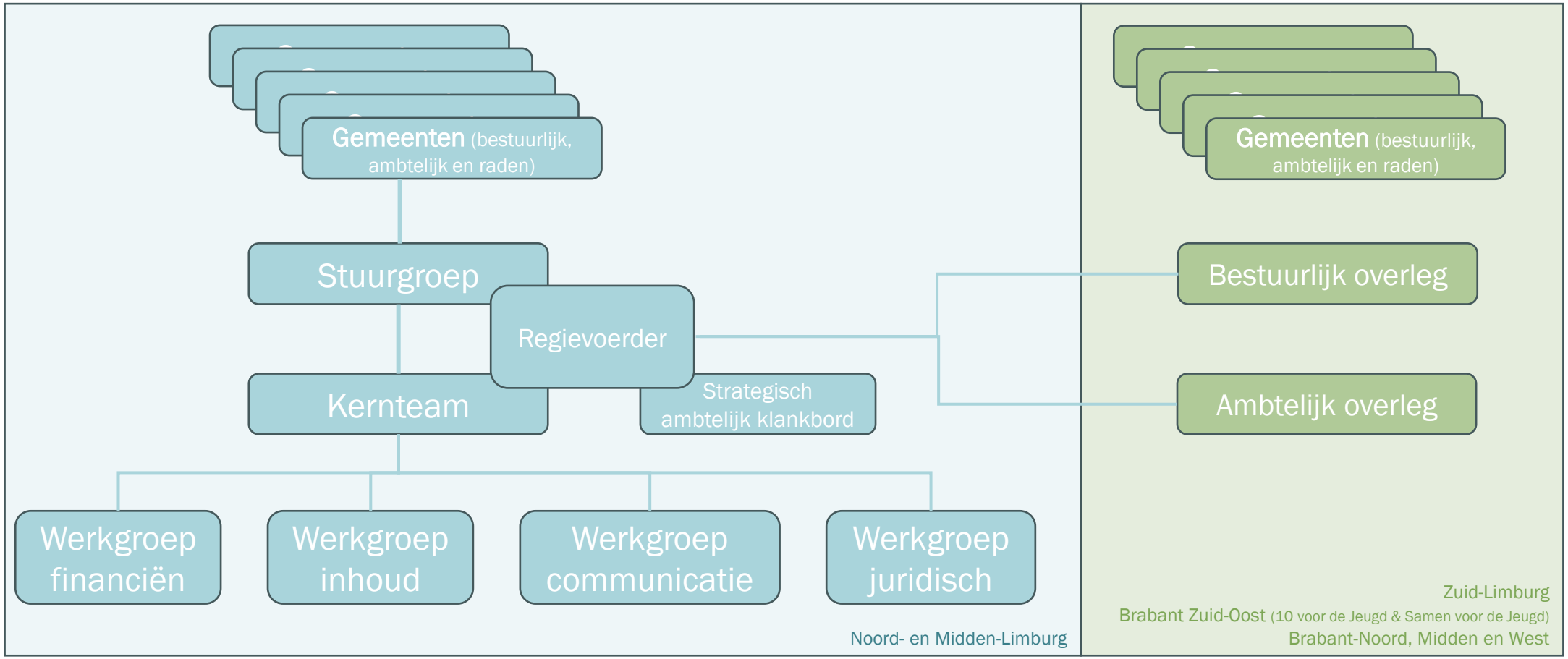

Kernredenering onder collegevoorstel

1. Als gemeenten zijn we verantwoordelijk voor de (continuïteit van) jeugdzorg.

2. We hebben bekeken wat de alternatieven zijn voor zorg door Mutsaersstichting. Bij faillissement Mutsaersstichting niet op redelijke termijn alternatieven beschikbaar.

3. Uitwerking steun: via subsidie in mandaat bij MGR, om te voorkomen dat er 30 loketten ontstaan.

Kernredenering onder collegevoorstel

4. Voorwaarden stellen om invloed uit te oefenen op keuzes en uitvoering én om zo verantwoord mogelijke besteding publieke middelen borgen.

5. Alle Limburgse gemeenten dragen bij, op basis van aantal cliënten naar zorgzwaarte. Eerder gegeven liquiditeitssteun wordt verrekend.

6. Vervolg op signalen van zelfverrijking.

Ad 2. Afweging alternatieven

- Om het herstelplan en de erin gevraagde steun goed te kunnen waarderen, wordt gekeken naar alternatieve scenario's. Daarvoor zijn de volgende acties uitgevoerd:
  - Verkennen alternatieve opties binnen zorglandschap
  - Creëren van zekerheden in geval van faillissement
  - Uitwerken juridische en financiële consequenties (op hoofdlijnen) van alternatieve scenario's, passend bij hogere tredes van het draaiboek (w.o. overdracht of faillissement)
- Rol van het Rijk: toezegging VWS om Taskforce zorglandschap Limburg te financieren en erin te participeren. Via taskforce toewerken naar alternatieven.
- Voor nu is steun aan MSS minst slechte optie.

Ad 3. Vormgeving steun

- Van € 11,4 miljoen is € 0,6 miljoen voor Brabant; met stroppenpot stemmen we niet in.
- Gekeken is naar ‘zo veel mogelijk terugbetalen’, met inachtneming van wat met inachtneming van door regio verplichte ratio’s mogelijk is. Uitkomst van € 10,8 miljoen wordt € 1 miljoen met terugbetaalverplichting gegeven.
- Andere deel: flexibele terugbetaling, op basis van ratio’s. Zodat bv. bij verkoop vastgoed terugbetaling verplicht is. NB: in plan zit al verkoop van deel van het vastgoed (voor € 11,5 miljoen). Beeld was dat daarnaast extra verkoop mogelijk is. Door tegenvallende taxatie wordt dit scenario minder kansrijk.
- Obv juridisch advies: gehele steun als subsidie, met beschikking en voorwaarden (zie 4).
- Voorstel is uitvoering te mandateren aan MGR; niet aan centrumgemeente ivm samenloop met geldstroom vastgoed. Gaat om praktische maatregel, niet om taakverzwaring MGR – in projectorganisatie wordt inbreng gemeenten geborgd.
- Juridische documenten worden nu uitgewerkt; (beperkt) risico staatssteun in beeld en wordt nader uitgewerkt.

Ad 4. Voorwaarden

- Aan steun worden voorwaarden verbonden, o.m. op gebied van:
  - Governance
  - Samenwerking
  - Monitoring
  - Zekerheden
  - Terugbetaalverplichting
- Worden uitgewerkt en aan colleges voorgelegd.

Ad 5. Verdeelsleutel

- Regievoerder heeft verdeelsleutel gemaakt.
- Brabant: verantwoordelijk voor transities van de deelnemingen daar, incl. kosten – vooral bij Buro Maks, waarvoor faillissement is aangevraagd
- Zuid-Limburg: weigert voorstel tot bijdragen voor te leggen aan colleges en raden. Stuurgroep heeft JA gevraagd als arbiter op te treden; dat is afgewezen door Zuid-Limburg. Nu verzoek aan Rijk om proces ‘indeplaatstelling’ te starten.
- Voorstel materiële controles alleen in unanimiteit starten.

Ad 6. Fraudeonderzoek

- Historisch onderzoek uitgevoerd i.o.v. Mutsaersstichting
- Het historisch onderzoek bevat signalen van onregelmatigheden die om vervolgonderzoek vragen.
- De onderste steen moet boven komen en gemeenten willen op de hoogte worden gehouden van de stappen die de Raad van Bestuur hierin zet al dan niet met andere (overheids-)instanties dan PwC. Daarbij moet opgemerkt worden dat het in dit soort onderzoeken niet altijd verstandig is de voortgang of ontwikkelingen in openbaarheid te delen. Dit is juist in het belang van dit soort onderzoeken en eventuele te nemen gerechtelijke stappen.
- Passende actie vanuit gemeenten is in deze fase, waarin de Raad van Bestuur Mutsaersstichting het signaal afgeeft dat vermoedens bestaan dat in het verleden sprake is geweest van mogelijk verwijtbaar handelen en zelfverrijking, is conform de Regeling Jeugdwet een fraudeonderzoek te starten.

Actualiteit

- Nieuwe voorzitter en beoogde leden RvT – gesprek met stuurgroep
- Buro Maks
- Taxaties en opstelling Rabobank
- Zuid-Limburg

Vervolgstappen / parallelle trajecten

- Verdere besluitvorming:
  - Monitoringsorganisatie uitwerken en voorleggen aan colleges (voor zomerreces, o.v.v. instemming door de raad)
  - Uitvoeringsbesluiten (subsidiebeschikking, mandaatbesluit, etc.) uitwerken en voorleggen aan colleges (voor zomerreces, o.v.v. instemming door de raad)
  - Vastgoedplan Venlo (actuele planning: voor zomerreces)
  - Besluitvorming andere regio's (Zuid-Limburg, Brabant)

2 juni 2024